

17.04.2020

Dlaczego mimo wszystko warto pamiętać o piknikach?

Już od kilku lat miesiące przedwakacyjne, maj i czerwiec, obfitują w organizację imprez kulturalno-rekreacyjnych, czyli tak zwanych pikników. Wiele instytucji o różnym profilu działalności stara się dzięki nim zaprezentować w atrakcyjny sposób swoją ofertę – frekwencja również gwarantuje sukces. Instytucje nauki nie mają w tym względzie łatwego zadania, ale sama nauka ma ogromny potencjał, ukryty w ludziach, badaniach, osiągnięciach i archiwach. Te wszystkie czynniki dzięki pomysłowości i celowości działania sprawiły, że w Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie narodził się pomysł zorganizowania pikniku archiwalnego, imprezy zwracającej uwagę na fakt posiadania i doceniania dokumentacji historyczno-naukowej, jak i szerokiej edukacji w tym zakresie.

I Piknik Archiwalny odbył się 19 czerwca 2010 roku w Pałacu Staszica i zgromadził kilkunastu współorganizatorów: archiwa państwowe, kościelne i uczelniane, Biuro Turystyczne Travpol, Galerię Steel Forest, Zespół Szkół nr 18, a także wiele innych, które swoim wysiłkiem i pracą uświetniły tę imprezę.

Inspiracją do organizacji Pikniku Archiwalnego był uroczystie obchodzony od 2007 roku Międzynarodowy Dzień Archiwów, przypadający corocznie 9 czerwca. Jego zamierzeniem było zwrócenie uwagi szerokiej grupy społeczeństwa, w formie przystępnej i rekreacyjnej, na pracę archiwistów i ich znaczenie we współczesnym świecie.

Inicjatywę zorganizowania I Pikniku Archiwalnego podjęło Polskie Towarzystwo Archiwalne wraz z Archiwum Polskiej Akademii Nauk, Stowarzyszeniem Archiwistów Kościelnych i Stowarzyszeniem Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości.

Okazało się, że zainteresowanie pomysłem zorganizowania takiego pikniku jest duże, a ludzie chętnie w nim uczestniczą. W mediach i w kręgach naukowych i kulturalnych, a także w środowisku archiwalnym, pojawiły się pozytywne recenzje tego przedsięwzięcia.

Kolejne pikniki przybrały nazwę „warszawskich”, a swą formą i tematyką co roku nawiązywały do aktualnych wydarzeń historycznych i kulturalnych w kraju i w stolicy.

W zeszłym roku, w dniu 8 czerwca, w godz. 11.00-17.00 w Pałacu Staszica, obchodziliśmy jubileusz 10-lecia tego wydarzenia, pod hasłem: **Tajemnice archiwów**. Było dużo wzruszeń, oficjalnych przemówień, kwiatów, wręczenia pamiątkowych medali i wspomnień. Oprócz zaproszonych gości z władz Polskiej Akademii Nauk, Urzędu Miasta st. Warszawy, oraz dyrektorów instytucji współorganizujących, w wydarzeniu uczestniczyli goście z Archiwum PAN i PAU z Krakowa i z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydziału Nauk Historycznych, Archiwistyki i Zarządzania Dokumentacją.

Z okazji jubileuszu - dzięki grupie rekonstrukcyjnej - odwiedził nas również król Jan III Sobieski wraz z małżonką i damami dworu, z którymi mieliśmy okazję wysłuchać koncertu klawesynowego i obejrzeć tańce dworskie, przenosząc się w inną epokę historyczną.

Była to wspaniała okazja do podsumowania 10 lat współpracy z wieloma archiwami najznamienitszych instytucji administracji państwowej, kultury, nauki i mediów.

Każde archiwum ma swoje tajemnice, zakłete w zasobie posiadanych materiałów, a niektóre również w budynkach, gdzie mają swoje siedziby. Tak też jest w przypadku podziemi Pałacu Staszica, w którym znajduje się siedziba Archiwum PAN. Z piknikiem wiernie współorganizuje od lat kilkanaście archiwów, bibliotek i muzeów, do których należą m.in.: Archiwum Zamku Królewskiego, Archiwum Prezydenta RP, Archiwum Sejmu, SGH, Muzeum Narodowego w Warszawie, Polskiego Radia, IPN, Muzeum Harcerstwa, Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej, Ośrodka KARTA, a także warszawskie archiwa państwowe.

W tym roku XI Warszawski Piknik Archiwalny zaplanowany został na **6 czerwca 2020 r., w salach i otoczeniu Pałacu Staszica oraz w Muzeum Drukarstwa, Oddziale Muzeum Warszawy na warszawskiej Pradze**. Czy w obecnej sytuacji niepewności i strachu można myśleć o pikniku? Z pewnością zdania będą podzielone. Nikt nie potrafi określić przyszłych realnych terminów jakichkolwiek bezpiecznych imprez i zgromadzeń. Warto jednak oswoić społeczeństwo ze świadomością, że czas nie stoi w miejscu i sytuacja, w jakiej aktualnie się znajdujemy, odejdzie kiedyś do przeszłości, a to, co wcześniej dawało nam zadowolenie i satysfakcję, warto będzie na nowo rozbudzić i kontynuować.

Tegoroczny Piknik przyjął hasło **Bez kobiet nie ma historii** i jest poświęcony całkowicie kobietom, zarówno z odległej przeszłości historycznej, jak i historii najnowszej, a także kobietom współczesnym. Kobiety zasłużone w różnych

Biuletyn Polonistyczny

dziedzinach, nieugięte, mądre, odważne, które albo są dobrze znane, albo mało kto o nich wie, choć zasługują na pamięć.

Przygotowano wiele wystaw poświęconych znanym nazwiskom i tym mniej znanym, ale wyjątkowo zasłużonym. W spotkaniach z gośćmi specjalnymi będziemy mieli okazję spotkać się m.in. z Anną Kamińską, pisarką, dr Dorotą Sumińską, lekarzem weterynarii, obrończynią praw zwierząt, czy prof. Ewą Łętowską, prawniczką, konstytucjonalistką. Zapowiadają się dyskusje na ciekawe tematy, które powinny zadowolić nawet najbardziej wymagających.

Planowane są bloki wykładów o znanych kobietach, m.in. Marii Skłodowskiej-Curie, Eugenii Kierbedziowej, Helenie Barszczewskiej, Grażynie Rutowskiej i wielu innych. W salach Pod kopułą, na najwyższej kondygnacji Pałacu Staszica, zaplanowano pokaz strojów damskich od XVI do XIX w., a ponadto pokaz biżuterii z kamieniami szlachetnymi i pokaz minerałów i skał stosowanych w kosmetykach. Programowi będą towarzyszyć dwa zespoły muzyczne: Warszaw Dixielanders i MONS.

Po raz kolejny udostępniemy publiczności podziemia Pałacu Staszica, po których oprowadzać będą, opowiadając o historii tego miejsca, przedstawicielki Archiwum PAN w Warszawie, dr hab. Hanna Krajewska i Katarzyna Słojkowska oraz Instytutu Badań Literackich PAN, dr Aleksandra Wójtowicz - osoby o wyjątkowej wiedzy, osiągnięciach badawczych i dorobku naukowym i publicystycznym. Po zwiedzaniu zapraszamy, w ramach kontynuacji tematu, na wykład poświęcony śladom krwi w Pałacu Staszica, poprowadzony przez prof. Krzysztofa Kosińskiego z Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN i dr. hab. Zbigniewa Tucholskiego z Instytutu Historii Nauki PAN.

Tak jak poprzednio, również i w tym roku piknik współorganizuje ponad dwadzieścia instytucji: archiwów, bibliotek, muzeów, instytutów i fundacji. Patronat honorowy obejmą Prezes Polskiej Akademii Nauk, Prezydent m.st. Warszawy i Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. Liczymy na patronat medialny Radia RDC, kilku stacji telewizyjnych i wydawnictw. Uzyskaliśmy także patronat Biuletynu Polonistycznego IBL PAN, za który jesteśmy bardzo wdzięczni.

W przygotowaniach do Warszawskiego Pikniku Archiwalnego bierze udział wiele osób, które dokładają starań, żeby to wspólne święto archiwalne było rozpoznawalne nie tylko w kulturze miejskiej stolicy i przestrzeni medialnej, ale także dawało ogromną satysfakcję ze względu na integrację wszystkich pokoleń.

Dlatego, wbrew wszystkiemu, ciepło pomyślmy o pikniku. Gdy najgorsze minie i wszyscy będziemy w stanie pomyśleć o normalnym życiu - chociaż już w innych, niełatwych realiach, zaplanujmy czas na odwiedzenie archiwistów w Pałacu Staszica. Oni już niebawem będą gromadzić materiały z czasów pandemii, które być może posłużą jako motyw przewodni jednego z przyszłych spotkań.

Dorota Piętka-Hadała

Słowa kluczowe: Warszawski Piknik Archiwalny, piknik archiwalny, archiwa

Autor: Dorota Piętka-Hadała